

A gyermekvilág költőjének sírjánál.

A késő őszi éjszakában furcsa árnyak suhannak a temető felé; Tündér Ilona, Nádszál-kisasszony és Kacur- király lépegetnek a népes csoport élén, amely Tündérország csillogó virágaival borítja a gyermekvilág királyának, költőjének, legnagyobb meseköltőjének, *Pósa Lajosnak* sírját. Ha jobban odanézzünk, látjuk, hogy tündérkezek hoztak virágot — csupa szíveket. Melegen dobogó gyermekszívek, amelyeket Pósa bácsi ébresztgetett öntudatra gyöngéd szóval és tanította meg istenfélelemre, a hazát és embertársait szeretni. Leányok, asszonyok, legények és férfiak mosolygó, piros szívei, amelyek sokszor forrósodtak fel Pósa bácsi versein és a hozzájuk költött Dankó-muzsikán.

A legszebb gyermekmeséket, az édesen csengő gyermekverseket jöttek megköszönni a gyermekvilág ajándékával a Pósa-mesék tündéralakjai és, — folytatódik tovább a varázs, sírjánál újra felelendülnek a legszebb nóták; Dankó Pista hegedűje szól a mennyországból és egy felhőre könyökölve, könnyes szemmel mosolyogva nézi a megemlékezést Pósa bácsi.

Ez a mosoly megfényesíti minden gyermek álmát ezen az éjszakán. De Pósa Lajossal álmodnak minden magyar házbán, mert nincsen olyan ember Magyarországon, akinek lelkéhez ne szólt volna, meséi, versei vagy nótái útján, a leggyöngédebb szívű költő, a gyermekek királya.

Mint dalköltő, a legkiválóbbak egyike volt ő a magyar irodalomban. Mégpedig a népies formában alkotott nagyot. Külön érdeme Pósnak, hogy ő volt az anya-kultusznak egyik leggyöngédebb hangú megszólaltatója. Egész kötetet szentelt az édesanyjához szóló verseknek és ennek a fiúi szeretetnek a megnyilvánulásai nagy nemzetnevelői értékkel bírnak.

Legnagyobb érdeme Pósnak azonban az ifjúsági — itt is különösen a gyermek-irodalom megteremtése volt. A gyermek-irodalom csúcsponjtja az, amit ő e téren alkotott.

A német irodalomból táplálkozó ifjúsági irodalmunknak az „Én ujságom” adott első ízben magyar olvasmányt, mégpedig stílusban és tartalomban mást, sokkal jobbat, mint az előző írók.

Pósa Lajos egész működése nagy adomány volt a magyar gyermekvilág számára, mert sem előtte, sem utána nem írtak úgy gyermekverset, mint ő írt.

Nagy érdeme Pósnak az is, hogy új írókat vezetett be a magyar ifjúsági irodalomba. Márpedig az ifjúsági irodalom szerves alkotórésze bármely nemzet irodalmának. A jó ifjúsági könyvet a felnőtt is élvezi, gyönyörködik benne. Ami pedig a

gyermekirodalom alkotását illeti; aki gyermekeknek ír, a nehezebb munkát választja, mert ez teszi igazán próbára a tehetséget. És hogy ebben tökéleteset alkotott, mutatja Pósa bácsi kivételes értékű tehetségét.

A nevelő világnézete.

A mai élet gyötrő világnézetek, életszemléletek harcai nyíltan vagy leplezetten megtalálhatók a pedagógiai felfogások között is. Ez teszi szükségessé, hogy e vajudó korban tisztázzunk egyes pedagógiai elveket, mert ezek a célok és módok helyes felismerése és alkalmazása szempontjából lesznek fontosak a jövő nemzedék nevelése érdekében.

A nevelőnek látnia kell az eszmék kavargását, de látnia kell azt a magasabb célt is, amelyet nemzetnevelésnek nevezünk. Aki nevelésre vállalkozik, annak át kell éreznie azt az igazságot, hogy lelket, lelki életet irányítani csak lélekből és lélekkel lehet. Mivel az is köztudomású, hogy mindenki csak olyanná nevelhet másokat, amilyen ő maga, nem lehet közömbös, hogy a világnézetek és életszemléletek e harcában milyen világnézetet vall magáénak a nevelő és milyen életszemléletre akarja nevelni a reá bízott tanulókat.

A legfelső és az élet minden igényét kielégítő és összhangba foglaló életszínvonal a vallásos élet, mert csak az él igazán egész életet, aki a lélek minden igényét kielégíteni törekszik. A vallásos életszínvonal a természetes életből a természetfeletti életbe lendít, már pedig szellemi életet élni, anélkül, hogy a természetfeletti életből ne merítsünk, szinte lehetetlen. A szépet, a jót, az igazat kívánni lehet természetfeletti élet nélkül is, de teremteni, alkotni csak a végtelenbe való bekapcsolódással tudunk. A legnagyobb művészek gondolataikat, tárgyukat a végtelen világból merítik. A legnagyobb szellemek a tudás végét az Istenben keresik és találják meg.

Ezek után nem lesz nehéz megállapítani, hogy az ideális nevelői lélek a vallásos élet színvonalán mozog, ennél fogva világnézete is vallásos. Szemben a természetes világnézettel, a vallásos világnézet középpontjában a vallás áll. Ez irányítja a nevelő egész munkáját is. Természetes, hogy az ilyen nevelő olyan eszközökkel rendelkezik, amelyek felülmúlják a természetes nevelő eszközök hatóerejét.

Csak a vallás ad segítséget a küzdelemre született ember számára, segít elviselni a bajokat, sérelmeket, igazságtalanságokat, amiket az életben senki el nem kerülhet, de egyúttal erőt is ad a nehézségek legyőzéséhez, az erény útján való megmaradáshoz, s életbátorsággal, derűlátással tölti el a lel-